

Utemeljitev nagrad 8. bienala lutkovnih ustvarjalcev Slovenije

Žirija si je ogledala devet tekmovalnih predstav, nastalih na lutkovnih prizoriščih v zadnjih dveh letih. Predstave, ki smo jih gledali, so raznovrstne tako v tehnikah in izrazih kot tudi v kvaliteti izvedbe. Posamične predstave med izbranimi kažejo, da je slovensko lutkarstvo, tudi v primerjavi z mednarodnim prostorom, v dobri profesionalni kondiciji, še posebej majhne forme pa vnašajo tudi inovativnost, originalnost in humornost.

Novosti in prebojni umetniški momenti se v veliki meri dogajajo v obeh institucijah, ki si drzneta tvegati in v svoj redni program uvrstiti tudi lutkovne eksperimente, pri katerih rezultat ni predvidljiv. Menimo, da je to kvaliteta, ki bi jo bilo potrebno gojiti in morda še razviti tudi v prihodnosti. Morda tudi z drznimi odločitvami umetniških vodij, da mešajo ali soočijo različne prepoznavne estetike in režijske pristope že uveljavljenih stalnih ustvarjalnih ekip. Morda bi bile nove kombinacije, kot na primer Silvan-Matija, če izpostavimo dva zelo prepoznavna in kvalitetna slovenska lutkovna ustvarjalca, umetniški potencial, ki bi lahko razširil ustvarjalni prostor slovenske lutkarije in nam gledalcem ponudil še ne doživete umetniške užitke.

Pri odločitvi o nagradah smo bili kot vedno v težki situaciji. Prav znotraj tega izbora smo se soočili z dilemo, ali naj odloči srce ali razum. Oboje je v gledališču izrednega pomena. Zato je presojalo srce in odločal razum.

Posebno nagrado po presoji žirije prejme

Miha Arh za animacijo Brljava v predstavi Ostržek (Lutkovno gledališče Ljubljana, UD Konj)

Obrazložitev: V monumentalni predstavi Ostržek s shematičnimi karakterji je težko najti prostor za individualne stvaritve. In prav to je uspelo Mihu Arhu s stransko vlogo mačke Brljav, v katero je s premišljeno animacijo in interpretacijo vnesel individualen karakter ter ustvaril mojstrsko lutkovno miniaturo, ki daje odrskemu trenutku svežino, lahkotnost in humor.

Nagrado za izvirno vizualno adaptacijo slikanice prejme

ustvarjalna ekipa predstave mali modri in mali rumeni v produkciji Lutkovnega gledališča Maribor

Obrazložitev: Malo postane veliko, ko se tega lotijo ustvarjalci predstave mali modri in mali rumeni. Osnova je slikanica, ki pa je predstava ne prevaja temveč nadgradi in s tem ustvari novo, samostojno odrsko pojavnost. K temu bistveno prispevata oba igralca, Miha Bezeljak in Anže Zevnik, ki s svojo igralsko prezenco in animacijo ustvarjata igrivo in humorno gledališko doživetje.

Nagrado za glasbo prejme

Mitja Vrhovnik Smrekar za predstavi Račka, Smrt in tulipan (Lutkovno gledališče Ljubljana) ter Ostržek (Lutkovno gledališče Ljubljana, UD Konj)

Obrazložitev:

V predstavah Račka, Smrt in tulipan ter Ostržek je glasba soustvarjalec odrskega dogajanja. Mitja Vrhovnik Smrekar je v obeh predstavah ustvaril glasbo, ki zna in zmore biti v ospredju in prevzeti odgovornost ali stopiti v ozadje in nuditi podporo. Njegova glasba ni le zvočna podoba predstave, je veliko več, je aktiven soigralec lutki in igralcu.

Nagrado za predelavo kompleksnosti teme v enostavno, enovito in duhovito gledališko celoto prejme

AEIOU gledališče za dojenčke in malčke za predstavo Srce in popek (AEIOU gledališče za dojenčke in malčke, Hiša otrok in umetnosti)

Obrazložitev: Človeško telo, delovanje organov, kirurška operacija ... kompleksne teme, ki jih znajo AEIOU-jevci predelati v enostavno, enovito in duhovito gledališko celoto, v kateri se harmonično združujejo vizualna podoba s preišljenimi barvami, dramaturško in režijsko vodenje, vedno profesionalen odnos do posamičnega gledalca in publike kot celote ter kvalitetna igra obeh protagonistk.

Nagrado za likovno podobo prejme

Federica Ferrari za predstavo Račka, Smrt in tulipan v produkciji Lutkovnega gledališča Ljubljana

Obrazložitev: Federica Ferrari pri ustvarjanju likovne podobe predstave Račka, Smrt in tulipan sledi slikanici Wolfa Erlbrucha. Prav to sledenje, oplemeniteno z odličnim poznavanjem gledališča senčnih lutk, ustvari novo kvaliteto – subtilno likovno podobo predstave, v kateri svet smrti in mrtvih senc ni le podoba na drugi strani življenja, temveč je del živopisanega življenja samega, z rojstvom, bivanjem in smrtjo.

Nagrado za igro in animacijo prejme

Asja Kahrmanović v predstavi Račka, Smrt in tulipan Lutkovnega gledališča Ljubljana

Nagrado za igro in animacijo prejme tudi

Polonca Kores v predstavi Račka, Smrt in tulipan Lutkovnega gledališča Ljubljana

Obrazložitev: Tema smrti je tema, ki se ji izogibamo in smo jo skoraj izgnali iz naših življenj. A vendar je del življenja samega. Asja Kahrmanović v vlogi Smrti in Polonca Kores v vlogi Račke s svojo izčiščeno igro in odlično natančno animacijo senčnih lutk vsak trenutek samoumevno in brez velikih zunanjih efektov stikata smrt in življenje, življenje in smrt. Videti je enostavno, poetično, izčiščeno in

lepo. A za tem so igralska in interpretativna poglobljenost, izrazna nežnost, natančna karakterizacija, uigranost, nepopustljiva koncentracija in tehnično dovršena animacija. Asja in Polonca vsak trenutek predstave hodita po robu. Njun korak v stran ali ščepec preveč bi poetično nežnost in lepoto, ki jo ustvarjata, pahnil v težko zamorjenost in patetiko.

Nagrado za najboljšo režijo prejme

Matija Solce za predstavo Časoskop v produkciji Lutkovnega gledališča Maribor in Mednarodnega centra lutkovne umetnosti MCLU Koper v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Maribor

Obrazložitev: Matija Solce je avtor s prepoznavnim režijskim pristopom in konceptom, ki ga odlikuje eruptivna energija, spojena z odličnim poznavanjem sveta objektov in lutke ter občutkom za prostor in igralca. V predstavi Časoskop se s sodelavci loti popolnoma negledališke teme, ki pa jo zna z režijskimi prijemi pretopiti v kompleksno, izrazno večplastno in natančno urejeno gledališko predstavo.

Nagrado za najboljšo uprizoritev - grand prix - prejme predstava

Časoskop v produkciji Lutkovnega gledališča Maribor in Mednarodnega centra lutkovne umetnosti MCLU Koper v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Maribor

Obrazložitev: Časoskop je predstava, ki ti ne da dihati. Skozi zgodovino Maribora drvi s hitrostjo in močjo ekspresnega vlaka. Prizor sledi prizori, domislica, domislici ... peklenski tempo gledalca v manj kot uri prestavi za 850 let. Znotraj te na videz spontane silovitosti pa vladajo inteligenca, razum, natančnost, disciplina, odlična uigranost vseh treh nastopajočih, duhovitost in eklektična vizualna podoba. Gledamo kronologijo Maribora, ki pa je odrsko narejena tako, da je hkrati lahko tudi kronologija katerega koli mesta, tudi imaginarnega. Časoskop je kompleksna predstava, ki ponuja toliko, da si jo želiš ogledati znova in znova.

Žirija

Simon Hart

Mojca Jan Zoran

Jasna Vastl

V Mariboru, 13. 9. 2015